

Arja Juvonen ps

Toimenpidealoite saattohoidon kokonaisvaltaisen kehittämistyöhankkeen aloittamisesta ja työryhmän asettamisesta sosiaali- ja terveysministeriössä

Eduskunnalle

Saattohoitoa on kehitetty Suomessa vuosia. Sosiaali- ja terveysministeriön Hyvä saattohoito Suomessa -ohjeistus vuodelta 2010 on ollut merkittävä ja tärkeä työkalu saattohoidon laadun parantamisessa. Ohjeistuksen myötä olemme saaneet kuntiin, kaupunkeihin ja kuntayhtymiin muun muassa saattohoitosuosituksia ja -suunnitelmia. Saattohoidosta ei ole omaa lainsäädäntöä, mutta sitä koskevaa sääntelyä on sisällytetty eri lakeihin. Perustuslaki (731/1999) takaa jokaiselle perusoikeutena inhimillisen ja kivuttoman kuoleman. Terveystoimilaki (1326/2010) velvoittaa kunnan järjestämisvastuuseen kuuluvan terveydenhuollon toteuttamiseen. Laki potilaan asemasta ja oikeuksista (785/1992) sääntelee oikeudesta hyvään terveyden- ja sairaanhoitoon ja siihen liittyvään kohteluun ja hoitoon pääsyyn.

Saattohoitoon vaadittiin erillistä lakia kansalaisaloitteella vuonna 2014. Aloitteessa painotettiin, että inhimillinen ja kivuton kuolema on jokaisen ihmisen perusoikeus ja saattohoidon riittävä ja tasa-arvoinen toteutuminen edellyttää, että se on tarvittaessa kaikkien ihmisten saatavilla riippumatta asuinpaikasta tai sairaudesta. Aloite ei päätynyt eduskunnan käsiteltäväksi.

Saattohoitoon ja kuolevan potilaan kohtaamiseen ja hänen hyvän ja laadukkaan hoitonsa turvaamiseen tähtäävät toimet ovat tärkeitä asioita toteuttaa ja viedä eteenpäin. Saattohoitoa on lähdettävä kehittämään kokonaisvaltaisesti, ja saattohoitoon liittyviä puutteita on korjattava. Suomesta puuttuu muun muassa saattohoitoa sääntelevä oma lainsäädäntö, mutta myös lapsipotilaisiin liittyvät saattohoito- ja Käypä hoito -suositukset, mikä on selkeä epäkohta. Myös lapsiasiavaltuutettu Tuomas Kurttila on nostanut kannanotossaan esiin sen, että lasten saattohoitoon on laadittava kansalliset suositukset (lapsiasia.fi, 18.3.2016).

Tällä toimenpidealoitteella esitän toimia saattohoidon kehittämistyön aloittamiseksi siten, että sosiaali- ja terveysministeriössä käynnistetään hanke ja perustetaan työryhmä, joka selvittää saattohoitoa koskevan erillislainsäädännön tarpeellisuutta, jo olemassa olevan lainsäädännön tarkistamista, lasten saattohoitoon liittyvien kansallisten suositusten laatimista sekä saattohoitopotilaiden yleisten hoito-ohjeistusten päivittämistä. Saattohoidon järjestäminen ja sen laadun turvaaminen on huomiotava myös sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksessa siten, että kansalaisten yhdenvertaisuus toteutuu ja saattohoitopaikkoja on saatavilla ympäri Suomea.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

Toimenpidealoite TPA 42/2019 vp

että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin ja asettaa työryhmän selvittämään saattohoitoa koskevan erillislainsäädännön tarpeellisuutta, jo olemassa olevan lainsäädännön tarkistamista, lasten saattohoitoon liittyvien kansallisten suositusten laatimista sekä saattohoitopotilaiden yleisten hoito-ohjeistusten päivittämistä. Saattohoidon kehittämistyö on liitettävä myös sosiaali- ja terveydenhuollon uudistukseen.

Helsingissä 14.11.2019

Arja Juvonen ps